

การสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม

บทคัดย่อ

โครงการการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยบูรณาการเชิงพื้นที่เพื่อแก้ปัญหายากจนอย่างมีส่วนร่วมในภูมิภาคตะวันตก มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในพื้นที่ศึกษาให้สามารถสร้างความอยู่ดีมีสุข ด้วยการใช้สื่อชุมชนที่ผลิตและเผยแพร่ภายในชุมชนด้วยคนในชุมชน หลักการสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ (Community Participation) การสร้างเสริมศักยภาพ (Empowerment) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Learning) ดำเนินงานในพื้นที่ 4 ตำบล คือ หันคาและบ้านกล้วย จังหวัดชัยนาท และท่าเสาและบ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี ในแต่ละพื้นที่เกิดการรวมกลุ่มคนที่สนใจและเห็นความสำคัญของสื่อชุมชน ร่วมกันคัดเลือกสื่อที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในตำบล ได้รับการเสริมศักยภาพการผลิตสื่อ ร่วมกันวางแผนการผลิตและเผยแพร่สื่อ ปฏิบัติการตามแผน และประเมินผล พบว่ามีการผลิตสื่อชุมชน ดังนี้ สปอตเสียดัง ป้ายประเภทต่างๆ และเพลง โดยกลุ่มสื่อชุมชนร่วมกันออกแบบวิธีการได้มาซึ่งเนื้อหาและลีลาการนำเสนอ ทำให้สื่อชุมชนมีลักษณะเฉพาะในแต่ละพื้นที่ ก่อให้เกิดการความเข้าใจในบทบาทและเห็นถึงความสำคัญของสื่อชุมชน ได้เรียนรู้กระบวนการผลิต การทำงานร่วมกันทำให้เห็นถึงศักยภาพของคนในชุมชน และเกิดความมั่นใจในการผลิตสื่อชุมชนครั้งต่อไป อีกทั้งประชาชนผู้รับสารให้ความสนใจ เกิดการรับรู้ และมีความรู้สึก ร่วม จากงานนี้ยังทำให้ได้ข้อสรุปคุณลักษณะของสื่อชุมชน ดังนี้ ผู้ส่งสารเป็นคนในชุมชนที่สมควรใจ มีทักษะการสื่อสาร มีความเป็นผู้นำ มีความมั่นใจในตนเองและมีความคิดสร้างสรรค์ สาระเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน แต่มักประสบปัญหาการได้มาซึ่งข้อมูล ภาษาและวัฒนธรรมเป็นฐานสำคัญในการกำหนดรูปแบบการนำเสนอ การผลิตและการเผยแพร่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมชุมชน ผู้รับสารเข้าถึงสื่อได้ง่าย ให้ความสนใจและมีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ

ผลของการดำเนินงานก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับปัจเจกบุคคลที่มีโอกาสเข้าร่วมปฏิบัติงานในฐานะกลุ่มสื่อชุมชนและระดับชุมชน อันเป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อสื่อชุมชน และศักยภาพของชุมชนเอง ซึ่งนับว่าเป็นกระบวนการที่ตนสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงสังคม

Communication for Social Changes

Abstract

Communication for Social Changes, a part of Locally Integrated Participatory Action Research for Poverty Problem Solving in Western Thailand, was aimed to improve capability of target group in study area for their better lives by local media which produced and distributed within area. The common concepts were community participation, empowerment and self learning. The study areas were in Hunka village, Ban Kluay village in Chainath province and Ta Sau village, Ban Kau village in Kanchanaburi province. Villagers in each area, who interested and believed in power of local media, selected local medias which corresponded to villagers' need, along with supporting of media production skill. Then all partners designed production and distribution processes, operated as plan and finally evaluation.

It was found that spot, many kinds of notice and plate, and song were produced by villagers. Because villagers designed contents and styles of presentation by themselves, all local media carried unique characteristics of each area. Partners realized role and importance of local media. Moreover they learnt about local media production process, teamwork and their abilities, and they were confident of local media production for further usage as well. On the other hands, receivers knew and interested in local media production as their works. In addition, it could be concluded that sender of local media should be members in the area who was willing to work for community with communication skill, leadership, confident and creation. While content of communication should be concerned about their lifestyles, but sender confronted problem of attainment to the content. Language and culture were the best keys for style of presentation. Finally receiver could expose easily and had strong interest in local media as owner of media.

Results presented changes of communities in both individual and social levels. For individual level, general villagers joined the research as local media production team, while for social level, attitude toward local media and its power were changed. These changes were important visions which could be able to change community.